

La consolidació de l'accès obert a la producció científica

Paul Ginsparg va crear el 1991, a Los Alamos, el primer repositori d'*e-prints* d'accés obert a Internet. Aquell repositori, anomenat ArXiv.org, que gestiona ara la biblioteca de la Universitat Cornell, ofereix el text complet de més de 580.000 articles científics sobre física, matemàtiques, informàtica, etc.

La nova comunicació científica d'accés obert a Internet ja és una realitat consolidada: hi ha 1.500 repositoris oficials de publicacions (<http://roar.eprints.org>); 9 de cada 10 revistes científiques permeten als autors dipositar els seus articles en accés obert (<http://romeo.eprints.org/stats.php>); existeixen més de 4.500 títols de revistes en accés obert (www.doaj.org), i més de 70 institucions que financen la recerca exigeixen clàusules d'accés obert en les convocatòries dels resultats finals (www.sherpa.ac.uk/juliet).

La UPC ha estat pionera en el moviment de l'accés obert. S'ha adherit a les declaracions més importants, ha creat el repositori institucional *UPCommons* —en què els autors poden dipositar els seus treballs—, ha introduït en diverses convocatòries d'ajuts a publicacions les clàusules de l'accés obert i el Consell de Govern ha aprovat el document "Política institucional d'accés obert: accés, visibilitat, impacte i preservació de la producció acadèmica de la UPC a Internet", que facilitarà que la producció científica pugui estar accessible a la xarxa. En l'àmbit català, la UPC participa en els reposito-

ris del CBUC (www.cbuc.cat); en l'àmbit espanyol, ha liderat el projecte RECOLECTA: Recolector de ciencia abierta (www.recolecta.net) —que dona accés a la producció acadèmica de les universitats espanyoles—, i, en l'àmbit europeu, participa en els projectes més importants, com són DRIVER (Digital Repository Infrastructure Vision for European Research) (www.driver-repository.eu) i DART-Europe E-theses Portal (www.dart-europe.eu/About/info.php), un portal web en accés obert que ofereix el text complet de més de 120.000 tesis dels doctorands europeus, incloent-hi els de la UPC.

En els propers anys, els canvis produïts per les TIC i Internet seran encara més profunds. Conceptes com ara *visibilitat*, *impacte* o *posicionament* seran clau per a la recerca. Es millorarà el control de la qualitat i en un futur immediat s'implementarà la revisió d'experts d'accés obert i en línia, molt més transparent.

També l'avaluació feta per les organitzacions integrarà nous indicadors relacionats amb l'accessibilitat que produeix Internet, i fins i tot canviarà la preponderància excessiva de l'article final publicat com a resultat de la recerca. Les TIC i Internet permetran valorar altres processos interns que fins ara no es reconeixien, com ara els resultats intermedis, les dades, els debats i altres aportacions en xarxa.

DÍDAC MARTÍNEZ
Vicegerent
de Serveis
Universitaris
i Biblioteques

CONTACTE

NOM Dídac Martínez

EMAIL didac.martinez@upc.edu